

Mogelijke effecten voor de gezondheid

Type

Gifstig voor levende organismen, kan huidirritatie, brandplekken en allergieën veroorzaken.	<i>Bedoeld om (schadelijke) organismen (planten, dieren) te doden, af te schrikken of onschadelijk te maken.</i>
PBT* sommige soorten ook CMR** geclassificeerd, sommige hormoonverstorend.	<i>Vertraagt het in de brand vliegen van materialen en producten met enkele minuten.</i>
Irriterend voor de slijmvliezen en huid, kan overgevoeligheid veroorzaken en mogelijk kankerwekkend.	<i>Conserveringsmiddel, antibacterieel middel, smeermiddel, stabilisator.</i>
Geclassificeerd als CMR*, kan aangeboren kind schade, brandbaar, schadelijk bij inademen, huidcontact en inslikken, kan in werkomgeving Organisch Psycho Syndroom (schildersziekte) veroorzaken.	<i>Oplosmiddelen, schoonmaakmiddel, pesticide, geneesmiddelen, antivrijs.</i>
Hormoonverstoorder	<i>Emulgeermiddel, oppervlakte-actieve stof, dispergeermiddel.</i>
Huid- en oogirritatie, giftig voor het immuunsysteem, bij inname kunnen de stoffen inwerken op het zenuwstelsel en effect hebben op hormoonbalans en reproductiesysteem.	<i>Tegengaan van zweetlucht, bacteriegroei, schimmel en rotting.</i>
PVC bevat veel schadelijke stoffen zoals dipentylftalaat (CMR, kan schade aan aangeboren vrucht veroorzaken), cadmium, lood en vinylchloride (=kankerwekkend, bij verbranding komt dioxine vrij) en organotinverbindingen.	<i>Synthetisch materiaal, zacht of hard, voor vele toepassingen gebruikt.</i>
Schadelijk voor voortplanting, aangeboren kind, kan huidirritaties en eczeem veroorzaken.	<i>Oplosmiddelen, schoonmaakmiddel, pesticide, geneesmiddel, antivrijs.</i>
Lood kan leiden tot hersenschade, cadmium tot nierschade. Acute loodvergiftiging kan dodelijk zijn. Beide metalen zijn geclassificeerd als CMR**.	<i>Gebruikt als pigment in niet natuurlijke verfkleuren.</i>

het vetweefsel. ** CMR staat voor carcinogeen, mutageen en reproductietoxisch; CMR-stoffen zijn kankerwekkend en schadelijk voor de voortplanting en het DNA.

Bescherm kinderen - vermijd schadelijke stoffen!

WECF wijzer

Bouw een veilig nest

Women in Europe for a Common Future | WECF

Zijn er wetten die ons beschermen?

Een groot aantal klusmaterialen, huishoudelijke artikelen (het aankleedkussen maar ook de vloer) en meubels vallen onder de REACH-wetgeving, die de toepassing van schadelijke stoffen regelt. Voor heel veel artikelen geldt dat de stoffen die gebruikt zijn op het label vermeld worden. Dit is geregeld in de Richtlijn indeling, etikettering en verpakking. Er is een aantal Warenwetbesluiten voor formaldehyde. Voor textiel en spaanplaat geldt een maximum hoeveelheid die een product mag bevatten. Formaldehyde is dus niet verboden en bovendien zijn er uitzonderingen voor het maximum (het geldt bijvoorbeeld niet voor spaanplaat in meubels). Kleurstoffen in textiel en leer die aromatische aminovormen, zijn ook verboden.

Wat is het nut van deze klusgids?

Deze gids is bedoeld om ouders te informeren over de aanwezigheid van bepaalde chemicaliën in meubels en klusartikelen en hun impact op de gezondheid. WECF adviseert hoe je deze stoffen kunt vermijden en gezondere alternatieven kunt vinden voor de baby. Zie voor uitgebreidere informatie www.eenveilignest.nl.

Stel vragen!

Voel je vrij om vragen te stellen in winkels. Het is je recht. De REACH Verordening geeft winkeliers 45 dagen om te reageren op je vragen over de aanwezigheid van bepaalde chemische stoffen in de producten die je koopt. WECF en haar partners bieden een voorbeeldbrief op de site www.eenveilignest.nl.

Women in Europe for a Common Future WECF voert campagne voor een gifvrije omgeving. Steun ons werk, word een vriend van WECF. Vrienden helpen ons met de campagne, vrienden volgen ons op Facebook en steunen ons met minimaal 1 euro per maand. Meld je aan als WECF vriend via friends@wecf.eu

Neem contact met ons op voor meer informatie: www.wecf.eu, www.eenveilignest.nl
Postadres: Postbus 13047 3507 LA, Utrecht
Bezoekadres: Biltstraat 445, 3572 AW, Utrecht
Telefoon: 030-2310300

Algemene tips

- Begin op tijd met klussen, tenminste drie maanden voor de uitgerokende datum. Dan is alles goed uitgewasemd voordat de baby komt.
- Klus niet zelf als je zwanger bent.
- Investeer tijd in het vinden van goede en veilige producten.
- Vraag het aan de experts. Zij helpen je graag met kiezen of kunnen je doorverwijzen.
- Vertrouw niet op groen-claims van fabrikanten. Gebruik producten die door onafhankelijke partijen zijn gekeurd, zoals het EU eco-label (EU Flower) en Nordic Swan. Keurmerken kunnen helpen bij het kiezen van veilige producten, afhankelijk van wat ze garanderen.
- Door sober in te richten en meubels met gladde oppervlakken te kiezen, krijg je minder schadelijke stoffen en huisstof in huis.
- Luchten: ramen en deuren wijd tegen elkaar open zetten kan helpen wanneer de lucht niet meer fris is. Lucht ook tijdens en na een tijdelijke vervuilende activiteit, zoals verven en lijmen, koken en douchen. Zorg daarnaast voor constante ventilatie en lucht tweemaal per dag minimaal een kwartier.
- Koop alle babyspullen – wieg, kinderwagen, autozitje, matras - ruim op tijd, haal plastic en ander verpakkingsmateriaal er meteen af en laat het een paar weken luchten.
- Was spullen – ook die knuffelbeer en de badende – een paar keer voor gebruik, daarmee verminder je het aantal schadelijke stoffen.

Kijk voor nuttige links op www.eenveilignest.nl, www.milieuceentraal.nl, www.allesduurzaam.nl, www.wva.nl.

Materiaal en bron	Vervuiling op Meubelverpakking	Meubels	Schering en afbreken
Biocides	■	■	■
Broomhoudende brandvertragers	■	■	■
Formaldehyde	■	■	■
Glycolethers	■	■	■
Nonylphenol (ethoxylaten)	■	■	■
Organotins	■	■	■
PVC	■	■	■
Xyleen en benzeen (terpentine)	■	■	■
Zware metalen	■	■	■

Toxische stoffen

Toxische stoffen
Biocides
Broomhoudende brandvertragers
Formaldehyde
Glycolethers
Nonylphenol (ethoxylaten)
Organotins
PVC
Xyleen en benzeen (terpentine)
Zware metalen

Meubels

Meubels, stoffering en matrassen kunnen schadelijke stoffen bevatten. In de lijm, lak, verf, bekleding en plaatmateriaal van meubels kunnen schadelijke stoffen zitten.

Tips!

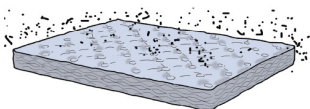
- Maak je zelf meubels, koop dan niet meer materiaal dan nodig en laat het in de winkel op maat zagen;
- Formaldehydevrije materialen zijn te koop bij ecologische kluswinkels. Een keurmerk garandeert weinig of geen formaldehyde; o.a. PVAc-lijm (witte houtlijm) is formaldehydevrij.
- Kies voor tweedehands meubels of meubels met een milieukeurmerk zoals Milieukeur, Ökotex, het Europese Ecolabel, FSC-keurmerk en Blaue Engel. Kies liever meubels uit de EU, deze zijn meestal onder strengere milieumaatregelen geproduceerd.
- Laat je meubels aansluiten bij plafond of vloer, of let erop dat je er makkelijk onder en op kunt schoonmaken.

Tips!

- Was alle textiel meerdere keren voor gebruik, zodat schadelijke stoffen wegspoelen.
- Liever gladde lamellen of luxaflex dan gordijnen, deze houden veel stof vast.
- Haal een nieuw matras meteen uit de verpakking en laat hem lang en goed luchten.
- Bescherm de matras tegen slijten: leg een matrasedek op de matrasedrager, gebruik een molton hoeslaken, keer de matras maandelijks om en laat hem regelmatig goed luchten.
- Kies textiel met een keurmerk.
- Vermijd textiel met de vermelding "wassen voor het eerste gebruik"; dit wijst op de aanwezigheid van o.a. formaldehyde.

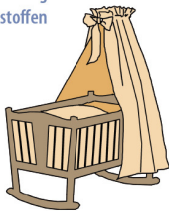
Stoffering en matrassen

Matrassen die van ver komen, bevatten allerlei gassen om ze insectenvrij te houden. Om textiel gekleurd, kleurecht, strijk- of kreukvrij of vlekwerend te krijgen, wordt een scala aan chemicaliën gebruikt. Daarnaast kan textiel restanten van de bestrijdingsmiddelen bevatten die bij de teel gebruikt zijn.

De ruimte: in welke kamer gaat de baby slapen?

In huis kunnen wel twee keer zoveel schadelijke stoffen in de lucht zitten als buiten. Belangrijke oorzaken van gezondheidsklachten door een slecht binnenmilieu zijn huisstofmijt, schimmel, tabaksrook, vluchtige organische stoffen, formaldehyde en radon. Door goed op te letten bij de aanschaf en het gebruik van spullen kun je de blootstelling van je kind aan schadelijke stoffen flink beperken.

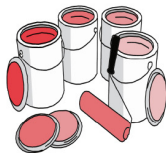

Tips!

- Kies bij voorkeur voor een kamer die:
- makkelijk te luchten is (ramen kunnen op meerdere standen open).
  - goed te ventileren is (ventilatiestrip of -stand bij het raam).
  - makkelijk schoon te houden is.
  - niet dichtbij een open warmtebron of de keuken ligt.
  - tocht- en schimmelvrij is.

Tips!

- Houd muren en plafonds glad, dit voorkomt vuil- en stofophoping.
- Kies verf met 'weinig/geen oplosmiddel' op het label of gebruik een oplosmiddelvrije (natuur)verf.
- Liever verf dan behang: verf is licht- en vochtdoorlatend en voorkomt schimmelvorming.
- Toch behangen? Afwasbaar (vinyl) behang is handig, maar bevat PVC en weekmakers. Gebruik papierbehang en acrylbehangplaksel dat je zelf moet aanmaken met water.
- Veel kant en klare vloeibare lijmen bevatten schadelijke stoffen.
- Schimmelwerende verf bevat biocides en is daarom af te raden.

Muren en houtwerk

Verf, lak, kit en lijm kunnen veel schadelijke stoffen bevatten. Lucht dus altijd tijdens het klussen. Verf van voor 1960 kan lood bevatten. Onbeschadigde loodhoudende verf kun je het beste gewoon overschilderen. Anders is verwijderen met een (schadelijke) chemische verfverwijderaar de beste optie. (Papier)behang kun je het beste afstomen of natsproeien en dan afkrabben.

Bescherm kinderen – vermijd gevaarlijke chemicaliën!

Wat zijn de risico's voor de gezondheid van de baby?

Baby's en jonge kinderen worden via de producten waarmee ze dagelijks in contact komen blootgesteld aan allerlei chemicaliën. Langdurig contact – bijvoorbeeld bij slapen en spelen op de grond – bevordert binnendingen in het lichaam. Chemische stoffen kunnen via de huid, maar ook door inademen en sabbelen in het lichaam komen. Veel van de ontwikkeling van een baby wordt geregeld door hormonen, vaak in heel kleine hoeveelheden. Als op dat moment een hormoonverstorende stof het proces beïnvloedt, kan dit nadelig uitpakken. Chemicaliën kunnen zo de signalen van het endocriene systeem veranderen en op de lange termijn bijvoorbeeld van invloed zijn op de voortplantingsorganen, maar ook op het gedrag van het kind.

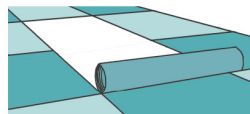
Belangrijkste bronnen voor deze brochure: Milieucentraal, Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, SIN List Chemsec, Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit.

Vloeren en vloerbedekking

Baby's brengen veel tijd op of vlakbij de vloer door. Harde, gladde vloeren zijn makkelijk schoon en stofvrij te houden. Stenen vloeren zijn voor de keukens en de badkamer te verkiezen boven zeil. Gebruik geen laminaat met PVC, dit bevat schadelijke weekmakers. Controleer bij nieuw laminaat of er geen formaldehyde in zit (vraag hiernaar) en kijk wat voor lijm gebruikt is; soms kan deze zeer giftig zijn.

Tips!

- Drempels zorgen ook voor stof- en vuilophoping, de vloer doorleggen is beter.
- Kies liever parket van Europese houtsoorten, bamboe, linoleum, kurklinoleum, kurk of natuurrubber dan tropisch hardhout zonder FSC-keurmerk, laminaat, vinylzeil en synthetisch rubber met PVC-laag.
- Toch tapijt? Kokos, sisal en biezen zijn mens- en milieuvriendelijk. Katoen of wol kunnen restanten van bestrijdingsmiddelen en verf bevatten; kies dan voor tapijt met ecolabel.

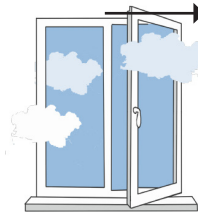

Waarom zijn juist kinderen zo kwetsbaar?

Kinderen zijn gevoeliger voor chemische stoffen, omdat hun hele lichaam (immuunsysteem, zenuwstelsel, hersenen) in ontwikkeling en onvolgroeid is. De babyhuid is niet alleen kwetsbaarder (de barrièrefunctie van de huid is niet volledig gevormd), maar laat ook makkelijker stoffen door. Een baby ademt veel sneller dan een volwassene en de longen zijn niet volgroeid. Hierdoor krijgen baby's meer stoffen binnen per kilo gewicht dan een volwassene. Bovendien kan het lichaam stoffen nog niet zo goed afvoeren, waardoor ze langer in het lichaam blijven en de eventuele blootstelling verlengd wordt. Sommige stoffen die volgens EU wetgeving zijn toegestaan omdat ze 'veilig' zijn, kunnen volgens wetenschappelijke studies en gezondheidorganisaties daarom toch schadelijk zijn voor de allerkleinsten.

Tips!

- Ventileren en luchten zorgt voor frisse lucht in huis en voorkomt vochtophoping en schimmelvorming.
- Stofzuig en dweil regelmatig zodat je baby veilig op de grond kan kruipen en spelen.

Leefmilieu

Vocht en schimmel kunnen leiden tot luchtwegklachten. Bronnen zijn o.a. drogende was, koken, lekkages en slechte ventilatie.

Luchtverfrissers verfrissen de lucht niet, maar verspreiden o.a. parfums die allergieën kunnen veroorzaken en oplosmiddelen die smogvorming bevorderen.

Een aantal stoffen mag niet gebruikt worden in producten voor heel kleine kinderen, maar kunnen toch in het binnenmilieu terecht komen via meubels, huishoudelijke apparaten en elektronica. **Huisstof** is een verzamelpak van al die stoffen. Baby's brengen veel tijd op de vloer door en komen zo in aanraking met deze schadelijke stoffen.